

Provinciale Staten

Clustercode	PP	Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	DOC-00932358	Maastricht	29 mei 2026
Bijlage(n)	1	Verzonden	29 mei 2026

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake 'Gewijzigd Statenvoorstel inzake 'Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar' (G-26-008)'

Geachte Staten,

Bij de behandeling van het 'Statenvoorstel inzake Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar (G-26-008)' in de vergadering van de Statencommissie ESA op 22 mei jl. is ons gebleken dat het voorstel op een aantal punten verduidelijking behoeft (T9853 en T9854).

Hierbij sturen wij u een gewijzigd Statenvoorstel alsmede een op enkele punten aangepast 'Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar'. De wijzigingen ten opzichte van de eerdere voorstellen hebben wij in beide documenten met geel gemarkeerd.

De aanpassingen hebben betrekking op de volgende punten:

1. nadere motivering waarom het van belang is dat ons college mandaat krijgt om middelen uit de 'Programmareserve Economie – herontwikkeling VDL en natuurcompensatie' in te zetten;
2. nadere duiding van de tussentijdse verantwoording / berichtgeving aan uw Staten;
3. maximering van de totale bijdrage aan projecten en initiatieven die bijdragen aan het verbeteren van de leefbaarheid tot € 500.000,00;
4. bevestiging dat de middelen bestemd voor de herpositionering van de VDL-site niet worden ingezet voor de feitelijke productie van producten of materieel (voor Defensie), maar ook niet voor (bedrijven die producent zijn van) daarvoor benodigde deelp producten;
5. de toelichting dat de acties die in de bijlage bij het afwegingskader worden benoemd (pagina 12) uitsluitend voorbeelden en geen concrete bestedingsvoorstellen zijn.

Tot slot. In de vergadering van de Statencommissie ESA op 22 mei jl. heeft gedeputeerde Satijn toegezegd dat hij u zou informeren over het aantal voormalig medewerkers van VDL Nedcar momenteel op de VDL-site in Born werkzaam zijn. Navraag bij het bedrijf heeft geleerd dat er op de site momenteel zo'n 250 medewerkers werkzaam zijn en dat ongeveer 30% daarvan bij VDL Nedcar heeft gewerkt.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

Stephan Satijn

Gewijzigd Statenvoorstel

Programma en Projecten

Onderwerp Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar
G-nummer G-26-008

Onderwerp

Statenvoorstel Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar.

Samenvatting

Bij mededeling portefeuillehouder d.d. 12 augustus 2025 hebben wij u geïnformeerd over de beëindiging van de in 2020 met VDL gesloten anterieure overeenkomst en het feit dat wij met VDL een Intentieovereenkomst hebben getekend.

Op 7 november jl. hebben uw Staten ingestemd met ons voorstel om uit de Bruteringsreserve Gebiedsontwikkeling VDL Nedcar middelen te herbestemmen (mededeling portefeuillehouder d.d. 7 oktober 2025) en in te zetten voor de herontwikkeling van de VDL-site en daarmee samenhangende initiatieven en projecten (€ 10 mln.) en additionele natuurcompensatie en verbetering van leefbaarheid (€ 5 mln.). In totaal € 15 mln. Daarbij heeft u het 2e Gewijzigd Amendement 201 Depondt c.s. inzake 'Extra stimulans innovatie in Limburg uit bruteringsreserve VDL' aangenomen:

- € 2,5 mln. wordt opgenomen in begroting 2025 en € 12,5 miljoen in een separate reserve;
- de genoemde € 2,5 miljoen wordt besteed conform het gestelde in de considerans genoemde mededelingen portefeuillehouder, alsook dat ons college achteraf verantwoording aflegt aan Provinciale Staten over de besteding daarvan;
- voor onttrekking van het bedrag van € 12,5 miljoen uit genoemde separate reserve, in december 2025 een voorstel aan Provinciale Staten zal worden voorgelegd incl. een afwegingskader voor de besteding van deze middelen door GS.

Met voorliggend Statenvoorstel en het daarbij gevoegde afwegingskader geven wij invulling aan het amendement. Voor de inzet van het bedrag van € 10 mln. (€ 2,5 mln. + € 7,5 mln.) inzake de herontwikkeling VDL-site wordt volgens het afwegingskader prioriteit gegeven aan projecten en initiatieven die bijdragen aan de vorming en versterking van een 'deftech cluster' in Limburg. Daarmee worden Limburgse bedrijven en instellingen kansen geboden en wordt het ontwikkelpotentieel van nieuwe vormen van maakindustrie benut en versterkt.

Als Provincie zetten wij ons in om de regionale economie toekomstbestendig te maken en nieuwe bedrijvigheid, zowel op als daarmee samenhangend buiten de VDL-site, aan te jagen. Met de inzet van de beschikbare financiële middelen kunnen wij hier een boost aan geven. De transitie van de VDL-site biedt unieke kansen om het ontwikkelpotentieel van Limburg optimaal te benutten, zeker op het vlak van innovatie en technologische vooruitgang. Een veerkrachtige maakindustrie is immers essentieel voor structurele economische groei, behoud van werkgelegenheid en het versterken van de concurrentiepositie van onze regio.

Het aanjagen van nieuwe maakindustrie doen wij onder andere door samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en andere partners in de regio te stimuleren. Deze focus op de ontwikkeling van innovatieve maakindustrie – denk aan digitalisering, robotisering en slimme productietechnieken – levert niet alleen nieuwe bedrijvigheid, maar creëert ook hoogwaardige werkgelegenheid en vergroot de kennisinfrastructuur van onze provincie. Daarmee stimuleren wij de transitie en innovatie van de industrie en stellen wij de economische vitaliteit van de regio veilig. Kortom een toekomstbestendige Limburgse maakindustrie, met ruimte voor groei, innovatie en maatschappelijke meerwaarde.

Voorstel

1. In te stemmen met het 'Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar';
2. In te stemmen met het voorgestelde bestedingsdoel ten behoeve van de programmareserve;
3. Gedeputeerde Staten te mandateren om, binnen het door Provinciale Staten vastgestelde afwegingskader en bestedingsdoel, middelen uit de programmareserve Economie – herontwikkeling VDL en Natuurcompensatie in te zetten, met inachtneming van de geldende financiële kaders en verantwoordingsverplichtingen.

Aanleiding en bestuurlijke context

Zie samenvatting.

Bevoegdheid

Bij de inzet van de herbestemde middelen vormt een financieel en juridisch kader het uitgangspunt. De Provincie handelt daarbij binnen de kaders van de Provinciewet, waarbij uw Staten het financiële kader bepalen en ons college de uitvoering vormgeeft.

Beoogd resultaat

Instemmen met het afwegingskader ten behoeve van de inzet van de herbestemde middelen.

Argumenten

Hiermee wordt invulling gegeven aan het in het 2e Gewijzigd Amendement 201 Depondt c.s. inzake 'Extra stimulans innovatie in Limburg uit bruteringsreserve VDL' genoemde afwegingskader.

Risico's en kanttekeningen

Wij voorzien geen risico's bij de inzet van de herbestemde middelen.

Financiën

Provinciale Staten hebben op 7 november 2025 besloten tot het instellen van de Programmareserve Economie – Herontwikkeling VDL en Natuurcompensatie. Met dit besluit is een bedrag van € 12,5 miljoen, afkomstig uit de voormalige bruteringsreserve Gebiedsontwikkeling VDL Nedcar, herbestemd en ondergebracht in deze reserve. In het Statenvoorstel Jaarstukken 2025 is dit besluit geëffectueerd. Daarnaast was een bedrag van € 2,5 miljoen reeds toegevoegd aan de begroting als gevolg van de Najaarsnota 2025.

Met voorliggend Statenvoorstel wordt invulling gegeven aan het 2e Gewijzigd Amendement 201 Depondt c.s., door het vaststellen van het afwegingskader en het bestedingsdoel voor de inzet van deze middelen. In de reguliere werkwijze worden onttrekkingen aan reserves en toevoegingen aan de begroting verwerkt via de planning- en controlcyclus (zoals begroting, voorjaarsrapportage, etc). Deze systematiek borgt een integrale afweging en het budgetrecht van Provinciale Staten.

De herpositionering van de VDL-site kenmerkt zich echter door een dynamisch speelveld, waarbij kansen en initiatieven zich niet altijd laten plannen binnen deze vaste momenten. Tegelijkertijd zijn concrete projecten en initiatieven nog in ontwikkeling. Om die reden wordt voorgesteld om de inzet van middelen gefaseerd vorm te geven. Dit betekent dat middelen pas aan de begroting worden toegevoegd op het moment dat concrete voorstellen zich aandienen en deze kunnen worden getoetst aan het door Provinciale Staten vastgestelde afwegingskader.

Voor het resterende deel van de middelen geldt dat deze vooralsnog in de programmareserve worden aangehouden. Hiermee wordt voorkomen dat middelen voortijdig in de begroting worden opgenomen zonder concreet bestedingsperspectief, en wordt het risico op onderbesteding beperkt. Om tegelijkertijd voldoende slagkracht te behouden en maximaal te kunnen inspelen op kansen die zich voordoen, wordt voorgesteld om Gedeputeerde Staten te mandateren om, binnen het vastgestelde afwegingskader en bestedingsdoel, middelen uit de programmareserve te onttrekken. In dergelijke gevallen keuren Provinciale Staten de inzet van de middelen achteraf goed.

De besteding van middelen wordt verantwoord via de reguliere planning- en controlcyclus. Indien sprake is van financieel of politiek significante projecten, worden Provinciale Staten aanvullend, middels mededelingen portefeuillehouder, tussentijds geïnformeerd. Hiermee blijft de inzet van middelen transparant en toetsbaar en blijft het budgetrecht van Provinciale Staten geborgd.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

Gewijzigd Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar

**ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG**

No: G- 26-008

Onderwerp: Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar

Provinciale Staten van Limburg;
gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 31 maart 2026
besluiten:

- In te stemmen met het 'Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar';
- In te stemmen met het voorgestelde bestedingsdoel ten behoeve van de programmareserve;
- Gedeputeerde Staten te mandateren om, binnen het door Provinciale Staten vastgestelde afwegingskader en bestedingsdoel, middelen uit de programmareserve Economie – herontwikkeling VDL en Natuurcompensatie in te zetten, met inachtneming van de geldende financiële kaders en verantwoordingsverplichtingen.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 8 mei 2026

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.G.M. Roemer, voorzitter

Gewijzigd Afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar

31 maart 2026

(Gewijzigd: 27 mei 2026)

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Achtergronden, ontwikkelingen en kaders	4
	1. VDL-site	4
	2. Limburg Defensie Agenda	4
	3. Ontwikkelingen en kansen	5
3.	Afwegingskaders.....	6
	1. Herpositionering VDL-site	6
	2. Afwegingskader additionele natuur en verbeteren leefbaarheid.....	7
	3. Verantwoording	9
	Bijlage: Toelichting 'defensie technologie cluster'	10

1. Inleiding

Bij mededeling portefeuillehouder hebben Gedeputeerde Staten Provinciale Staten op 12 augustus 2025 (GS DOC-00814841)¹ geïnformeerd over het feit dat men met VDL Nedcar afspraken hebben gemaakt over beëindiging van de anterieure overeenkomst uit 2020 en het feit dat partijen een Intentieovereenkomst hebben gesloten die ziet op de herpositionering van de VDL-site in Born.

De transitie van de VDL-site biedt unieke kansen om het ontwikkelpotentieel van Limburg optimaal te benutten, zeker op het vlak van innovatie en technologische vooruitgang. Een veerkrachtige maakindustrie is immers essentieel voor structurele economische groei, behoud van werkgelegenheid en het versterken van de concurrentiepositie van onze regio.

Onder voorbehoud van goedkeuring door Provinciale Staten hebben Gedeputeerde Staten in de Intentieovereenkomst met VDL Nedcar afgesproken om ieder € 10 mln. te reserveren. In aanvulling hierop hebben Gedeputeerde Staten voorgesteld € 5 mln. ter beschikking te stellen voor additionele natuurcompensatie en verbetering van de leefbaarheid rondom de site.

Als Provincie zetten wij ons in om de regionale economie toekomstbestendig te maken en nieuwe bedrijvigheid, zowel op als daarmee samenhangend buiten de VDL-site, aan te jagen. Een voorspoedige alternatieve invulling van de bedrijfslocatie in Born is in het belang van de Limburgse economie en de maakindustrie in het bijzonder. Met de inzet van de beschikbare financiële middelen kunnen wij hier een boost aan geven. De overeenkomsten die tussen Defensie, VDL en bedrijven hebben gesloten om op een deel van de site in Born activiteiten voor defensie te ontplooiën, sluiten naadloos aan op de Limburg Defensie Agenda.

De activiteiten voor Defensie geven een impuls aan de Limburgse werkgelegenheid, de opbouw van kennis en het innovatievermogen van onze provincie. Daarmee ontstaan er kansen voor de Brightlands campussen, de Limburgse kennisinstellingen en bedrijven.

Daarmee worden Limburgse bedrijven en instellingen kansen geboden en wordt het ontwikkelpotentieel van nieuwe vormen van maakindustrie benut en versterkt.

Op 7 november jl. hebben Provinciale Staten ingestemd met het voorstel van Gedeputeerde Staten om uit de Bruteringsreserve voor VDL Nedcar € 15 mln. te herbestemmen. Provinciale Staten hebben dit voorstel als volgt geamendeerd (2e Gewijzigd Amendement 201 Depondt c.s. inzake 'Extra stimulans innovatie in Limburg uit bruteringsreserve VDL').

Besluiten:

het dictum van het gewijzigde ontwerpbesluit Najaarsnota 2025 als volgt te wijzigen:

- Punt 6 te schrappen en te vervangen door de 8^e begrotingswijziging 2025, volgend uit de *septembercirculaire provinciefonds 2025*
- Een beslispunt toe te voegen zijnde *herbestemming van € 15 miljoen uit de bruteringsreserve VDL Nedcar conform de mededelingen portefeuillehouder d.d. 17 september 2025 (kenmerk DOC-00814841) en 7 oktober 2025 (DOC-00836840), waarvan € 2,5 miljoen t.b.v. opname in de Begroting 2025 en € 12,5 miljoen op te nemen in een separate reserve*
- Een beslispunt toe te voegen zijnde *te bepalen dat genoemde € 2,5 miljoen wordt besteed conform het gestelde in de considerans genoemde mededelingen Portefeuillehouder, alsook dat GS achteraf verantwoording afleggen aan Provinciale Staten over de besteding daarvan*
- Een beslispunt toe te voegen zijnde *voor onttrekking van het bedrag van € 12,5 miljoen uit genoemde separate reserve in december 2025 een voorstel aan Provinciale Staten voor te leggen incl. een afwegingskader voor de besteding van deze middelen door GS.*

¹ [Mededeling portefeuillehouder inzake VDL Nedcar, brief gedeputeerde Satijn van 12-8-2025 \(GS DOC-00814841\)](#)

Met voorliggende afwegingskaders wordt invulling gegeven aan het vierde beslispunt. Met behulp van deze kaders kunnen Gedeputeerde Staten middelen uit de separate reserve van € 12,5 mln. inzetten.

2. Achtergronden, ontwikkelingen en kaders

Hierna worden met het oog op de inzet van de gereserveerde financiële middelen relevante achtergronden, ontwikkelingen en kaders beschreven.

1. VDL-site

Met de beëindiging van de AO is een nieuwe situatie ontstaan omdat de beëindiging het gevolg is van het feit dat de grootschalige en seriematige productie van personenauto's (in elk geval) voor de korte en middellange termijn van de baan is.

VDL heeft aangegeven de site langs vier lijnen te willen ontwikkelen: duurzame mobiliteit, batterij- en nieuwe energiesystemen, hightech (autonome voertuigen en robotica) en defensie-industrie.

2. Limburg Defensie Agenda

Op 28 juni 2024 hebben Provinciale Staten de Gewijzigde Motie 3113 Maillé c.s. inzake 'Veiligheid juist in onze achtertuin', aangenomen.²

Met deze motie werden Gedeputeerde Staten opgeroepen om:

- In gesprekken met het Rijk uit te dragen dat Limburg bereid is haar verantwoordelijkheid te nemen en wil bijdragen aan de invulling van de ruimtebehoefte van Defensie voor militaire oefeningen, het legeren van manschappen en de opslag – en productie van militair materieel;
- Bij de invulling van deze ruimtebehoefte prioriteit te geven aan de herontwikkeling van reeds bestaande terreinen en nieuwe locaties bespreekbaar te maken;
- Hiertoe een brief te doen uitgaan aan het Ministerie van Defensie waarin het beschreven signaal wordt overgebracht.

Op 1 november 2025 hebben Provinciale Staten de Gewijzigde Motie 3130 Goossen c.s. inzake 'ruimtegebruik defensie' aangenomen.³

Om opvolging te geven aan genoemde moties hebben Gedeputeerde Staten in nauwe samenwerking met het Ministerie van Defensie de Limburg Defensie Agenda (LDA)⁴ en ⁵ opgesteld. Daarmee heeft Limburg haar verantwoordelijkheid genomen om een bijdrage te leveren aan de nationale veiligheid en weerbaarheid en de bereidheid uitgesproken om met Defensie een strategisch partnerschap aan te gaan. De LDA is een eerste stap in dit partnerschap dat zowel Nederland als Limburg sterker en veiliger moet maken. Bij de verdere invulling van deze samenwerking wordt maximaal ingezet op kansen voor het Limburgse bedrijfsleven en de Limburgse kennisinstellingen.

- ² [Gewijzigde Motie 3113 Maillé c.s. inzake Veiligheid juist in onze achtertuin Limburg - iBabs Publieksporaal](#)

- ³ [2e Gewijzigde Motie 3130 Goossen c.s. inzake ruimte gebruik defensie. Limburg - iBabs Publieksporaal](#)

- ⁴ [Mededeling portefeuillehouder inzake Limburg Defensie Agenda, brief gedeputeerde Satijn van 4-4-2025 \(GS DOC-00769648\)](#)

- ⁵ [Mededeling portefeuillehouder inzake ontwikkelingen Limburg Defensie Agenda en VDL, brief gedeputeerde Satijn van 6-10-2025 \(GS DOC-00835073\)](#)

Vanuit de LDA bestaat de behoefte om de innovatie waarop wordt gestuurd op een goede manier te richten naar de ecosystemen en toepassingen waar vanuit defensie én dual use de grootste behoefte aan is. Bijvoorbeeld innovatiebevordering of -versnelling in de slimme materialen hoek mede gericht op het versterken of vergroten van het ecosysteem voor drones en andere toepassingen. Dit sluit aan bij de eerder genoemde ontwikkeling van activiteiten op de VDL-site in Born. Daarbij kunnen koppelingen met de Brightlands campussen, Limburgse kennisinstellingen, Maastricht Aachen Airport en andere bedrijven tot stand worden gebracht.

Doordat de Limburgse aanpak Defensie expliciet aan dual use innovatie, productiecapaciteit, onderwijs en arbeidsmarktontwikkeling koppelt, is de LDA niet alleen een opgave op het vlak van weerbaarheid en veiligheid, maar ook een motor voor regionaal verdienvermogen, hoogwaardige werkgelegenheid en technologische ontwikkeling; geheel in lijn met de economische koers van het provinciale coalitieakkoord 2023-2027 'Elke Limburger telt'.

3. Ontwikkelingen en kansen

De herpositionering van de VDL-site en de ontwikkelingen in het kader van de LDA komen bij elkaar.

Ontwikkelingen

In 2025 zijn Defensie en VDL voor een periode van 10 jaar een strategisch partnerschap aangegaan waarbij Defensie gebruik maakt van productieruimten in de VDL fabriek te Born. Op de site in Born worden onder licentie van door Defensie geselecteerd deftech-bedrijven⁶ producten en materieel voor defensie geproduceerd. Deze samenwerking creëert nieuwe industriële activiteit, met positieve impact op de werkgelegenheid in de provincie. Daarmee wordt de innovatiekracht van Limburgse kennisinstellingen en andere (maak)bedrijven bevorderd.

Van het totale bebouwde oppervlak van de VDL-site in Born zal ongeveer een kwart (zo'n 130.000 m²) voor defensie activiteiten worden gebruikt. Voor de invulling van de overige bebouwde ruimten en de omliggende terreinen stelt VDL momenteel plannen op. Met de eerder genoemde ontwikkelsporen wil VDL de economische mogelijkheden en kansen die de herpositionering van de site in Born biedt, ten volste benutten. Wij onderschrijven dat.

Ontwikkeling VDL-site in relatie tot defensietechnologie cluster

Het ontplooiën van defensie activiteiten op de VDL-site biedt Limburg de kans om sneller een zogenaamd 'defensietechnologie cluster' ('deftech cluster') te ontwikkelen en uit te bouwen dat bijdraagt aan de werkgelegenheid en lange termijn economische waarde creëert. Dit kan alleen in goede samenwerking met Limburgse kennisinstellingen en bedrijven. Onder 'deftech cluster' wordt verstaan een netwerk van industriespelers, kennisinstellingen en andere stakeholders (waaronder Defensie en mogelijk provincie en gemeenten) dat werkt aan de innovatie, ontwikkeling en productie van *dual use* defensie technologie. In de bijlage bij deze nota wordt toegelicht wat onder een 'deftech cluster' wordt verstaan.

Dit sluit aan bij het belang van de Provincie om de Limburgse economie en de maakindustrie in het bijzonder te versterken om zo de kansen te vergoten op nieuwe werkgelegenheid en de innovatiekracht binnen Limburg aan te jagen. Dit streven sluit naadloos aan bij de LDA.

Het aanjagen van nieuwe maakindustrie doen wij onder andere door samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en andere partners in de regio te stimuleren. Deze focus op de

⁶ Een 'deftech' bedrijf is een bedrijf in de defensie- en technologie-industrie, dat zich bezighoudt met het ontwerp, de ontwikkeling en productie van technologische oplossingen, variërend van wapensystemen (zoals gepantserde voertuigen) en onbemande systemen (drones) tot IT-oplossingen en smart home/business technologie, met focus op innovatie en defensie-toepassingen

ontwikkeling van innovatieve maakindustrie – denk aan digitalisering, robotisering en slimme productietechnieken – levert niet alleen nieuwe bedrijvigheid, maar creëert ook hoogwaardige werkgelegenheid en vergroot de kennisinfrastructuur van onze provincie. Daarmee stimuleren wij de transitie en innovatie van de industrie en stellen wij de economische vitaliteit van de regio veilig. Kortom een toekomstbestendige Limburgse maakindustrie, met ruimte voor groei, innovatie en maatschappelijke meerwaarde.

Zoals hiervoor reeds is aangegeven hebben VDL en Provincie in de Intentieovereenkomst afspraken gemaakt over de herpositionering van de VDL-site te Born en daarmee samenhangende ontwikkelingen / initiatieven. Partijen hebben afgesproken om ieder € 10 mln. beschikbaar te stellen. Waarbij de provincie zich zal richten op het aantrekken, stimuleren en creëren van nieuwe kansen en ontwikkelingen die bijdragen aan de herontwikkeling.

De besteding van (een deel) van € 10 mln. van provinciale zijde voor defensie activiteiten vormt een eerste stimulans in de uitvoering van de LDA en biedt kansen voor bedrijven en kennisinstellingen in Limburg.

3. Afwegingskaders

Op 7 november 2025 hebben Provinciale Staten ingestemd met de herbestemming van € 15 mln. van de middelen voor het Groot Project 'Gebiedsontwikkeling VDL Nedcar'; € 10 mln. voor de herpositionering van de VDL-site en € 5 mln. voor additionele natuur en vergroten leefbaarheid. Bij amendement 201 is het oorspronkelijke dictum van het Statenvoorstel aangepast. In die zin dat van de herbestemde middelen € 2,5 mln. is toegevoegd aan de begroting 2025 en € 12,5 mln. is opgenomen in een separate reserve. Voor de onttrekking uit genoemde separate reserve moeten Gedeputeerde Staten een afwegingskader voor de besteding van deze middelen aan Provinciale Staten voorleggen.

Er is voor gekozen om voor de besteding van het bedrag van € 12,5 mln. twee afwegingskaders te hanteren:

1. herpositionering VDL-site (€ 7,5 mln. (bovenop € 2,5 mln. toegevoegd aan begroting 2025));
2. additionele natuur en verbeteren leefbaarheid (€ 5 mln.).

1. Herpositionering VDL-site

Dit afwegingskader ziet toe op de inzet van € 7,5 mln. van de gereserveerde middelen bovenop het bedrag van € 2,5 mln. dat voor hetzelfde doel reeds door Provinciale Staten aan de begroting 2025 is toegevoegd. De inzet van totaal € 10 mln. aan provinciale middelen vloeit voort uit de afspraken die VDL Nedcar en Provincie hebben gemaakt en welke zijn vastgelegd in Intentieovereenkomst voor de herpositionering van de VDL-site middels het aanjagen van het ontwikkelpotentieel van de maakindustrie.

Omdat niet duidelijk is welke concrete ontwikkelingen en/of kansen zich voordoen wordt een aanpak gekozen waarmee binnen de grenzen van het afwegingskader snel kan worden geacteerd zodat geen kansen voor VDL, andere bedrijven en kennisinstellingen onbenut blijven. Projecten en initiatieven kunnen bij Gedeputeerde Staten worden aangedragen of uit een eigen verkenning van het veld naar voren komen.

Voorop staat dat projecten of initiatieven waar een financiële bijdrage aan worden verleend, (ook) dienen bij te dragen aan de herpositionering van de VDL-site. Buiten het 'defensiecluster' zijn dat de

clusters 'automotive', 'GRID' (duurzame energie en accu's batterijen) en 'ARC' (autonome voertuigen en robotica). Hiertoe worden ook gerekend daarmee samenhangende ontwikkelingen of initiatieven (buiten de site). Vanuit de Provincie ligt de focus op het aantrekken, stimuleren en creëren van nieuwe ontwikkelingen en bedrijvigheid, waardoor het ontwikkelpotentieel benut kan worden.

Concrete projecten en initiatieven worden door Gedeputeerde Staten beoordeeld op basis van de volgende punten:

- Prioriteit wordt gegeven aan projecten en initiatieven die tevens structureel bijdragen aan het opzetten / versterken van het 'deftech cluster' in Limburg, zoals projecten die uit de MINDbase op de Brightlands Chemelot Campus voortkomen en die in eerste stap in opschaling zetten.
- In geval van projecten van kennisinstellingen dient sprake te zijn van toegepast onderzoek, onderzoekssamenwerkingen, labs en faciliteiten voor innovatie met bedrijven en eindgebruikers.
- Om versnippering van de inzet van de middelen te voorkomen krijgen projecten en initiatieven met grote impact voorrang.
- Geen bijdragen worden verstrekt aan de feitelijke productie van producten of materieel (voor defensie), of aan (bedrijven die producent zijn van) daarvoor benodigde deelproducten.
- In geval van evenementen dient Limburg als relevante speler en strategische partner te worden gepositioneerd en/of het Limburgse 'deftech cluster' onder de aandacht van externe partijen te worden gebracht.
- De bijdragen zijn bedoeld om tekorten in de businesscase van projecten en initiatieven te dekken en bedragen in beginsel niet meer dan 50% van de totale investeringsbegroting.
- Staatssteunregels zullen in acht worden genomen.

In geval van positieve beoordeling van een project of initiatief door Gedeputeerde Staten en instemming met het toekennen van een bijdrage aan het betreffende project of initiatief, wordt binnen de ruimte van € 7,5 mln. een bijdrage in de vorm van een incidenteel subsidie toegekend.

2. Afwegingskader additionele natuur en verbeteren leefbaarheid

Dit afwegingskader is bedoeld om zowel projecten en initiatieven op het vlak van additionele natuur in de gemeenten Echt-Susteren en Sittard-Geleen als op het vlak van het verbeteren van de leefbaarheid in de aan de VDL-site grenzende woonkernen te toetsen. Totaal is een bedrag van € 5 mln. beschikbaar.

Bij de inzet van de middelen wordt primair gezien met welke projecten en initiatieven de grootste impact kan worden gerealiseerd; ook als geen sprake is van evenredige verdeling van de middelen tussen de gemeenten Echt-Susteren en Sittard-Geleen.

In de verdeling van middelen tussen en tussen additionele natuur en verbetering van de leefbaarheid wordt de lijn aangehouden dat maximaal € 0,5 mln. aan projecten en initiatieven op het vlak van verbetering van de leefbaarheid zal worden besteed.

Additionele natuur

Voor het realiseren van additionele natuur geldt duurzame ontwikkeling van natuur/landschap als uitgangspunt. Bedoelde natuurontwikkeling is additioneel omdat deze naast de wettelijke en bovenwettelijke natuurcompensatie in het kader van de uitvoering van de oorspronkelijke 'gebiedsontwikkeling VDL Nedcar' wordt gerealiseerd.

Dit budget kan aangewend worden om in te spelen op aankoopkansen die zich voordoen en die direct dan wel indirect geschikt zijn voor natuurontwikkeling. Met indirect wordt bedoeld dat ook gronden (elders) verworven kunnen worden met als doel deze in te zetten als ruilkavel voor de

verwerving van kavels waar extra natuur op kan worden ontwikkeld. Er wordt onder meer gekeken naar de mogelijkheden voor natuurontwikkeling in het reeds aangekochte gebied Graetheide-Lexhy en naar het benutten van de ruimte van het voormalige beoogde tracé van de randweg welke niet meer zal worden gerealiseerd (groene buffer tussen Nieuwstadt en Yard-E).

Projecten of initiatieven die worden aangedragen worden op de volgende punten getoetst:

- Duurzame ontwikkeling van natuur. Hiermee wordt bedoeld de ontwikkeling van natuur die toekomstbestendig zijn en niet ongedaan worden gemaakt als gevolg van bijvoorbeeld toekomstige gebiedsontwikkelingen. Er worden koppelkansen gezocht met voor natuur-inclusieve / extensieve / biologische landbouw waarbij stroken natuur en/of landschapselementen ontwikkeld worden. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden om extra bos te realiseren;
- De additionele natuur dient in de gemeenten Sittard-Geleen of Echt-Susteren te worden gerealiseerd; bij voorkeur op niet al te grote afstand van de VDL-site waarbij kan worden gedacht aan een straal van zo'n 7 kilometer;
- Voor de besteding van de middelen zal per project/initiatief op provinciaal niveau bekeken worden waar zoveel mogelijk aangesloten kan worden bij reeds bekende of lopende realisatie(mogelijkheden) in afstemming met de geldende kaders voor Natuur, de Uitvoeringsstrategie Grond en Vastgoed en provinciale projecten/programma's in dit gebied (POVI en Limburgs Offensief Stikstof) in afstemming met de Gemeenten Sittard-Geleen en Echt-Susteren.

Verbeteren van de Leefbaarheid

Voor de inzet van middelen voor de realisatie van verbetering van de leefbaarheid wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de uitgangspunten van de 'Limburgse Leefbaarheidsaanpak':

“Leefbaarheid is wanneer de leefomgeving, met haar sociale en fysieke kenmerken, aansluit bij de behoeften van de inwoner. Bij de leefomgeving horen niet alleen de kenmerken die fysiek en dus direct zichtbaar zijn (de openbare ruimte, bushaltes, de bomen etc.), maar ook de aanwezige sociale kenmerken (de sociale samenhang, het verenigingsleven en de veiligheid).”

Bij het beoordelen van initiatieven / projecten die worden aangedragen wordt en getoetst op de aspecten veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve relaties, kansen en contact met de natuurlijke omgeving. Ook wordt gezien of er geen sprake is van een oneigenlijke stapeling van provinciale subsidies.

Bij het beoordelen van een initiatief / project wordt extra gewicht toegekend aan aspect f (contact met de natuurlijke omgeving) omdat dit aspect de meeste raakvlakken heeft met het realiseren van additionele natuurwaarden en als zodanig versterkend kan werken.

In aanvulling hierop dienen initiatieven / projecten:

- binnen de gemeenten Echt-Susteren en Sittard-Geleen te worden gerealiseerd; bij voorkeur in de nabije omgeving van de VDL-site. Initiatieven/projecten die gerealiseerd worden op grotere afstand moeten een positief effect hebben op het gebied daarbinnen;
- ertoe bij te dragen dat de kwaliteit van de omgeving op lange termijn zichtbaar verbetert;
- de leefbaarheid in de meest ruime zin te verbeteren;
- bij te dragen aan de verduurzaming van de omgeving;
- na realisatie duurzaam in stand te worden gehouden; hetgeen door de initiator van het initiatief of project te worden geborgd.

Bij de beoordeling van projecten / initiatieven op het vlak van het verbeteren van de leefbaarheid worden de gemeenten Echt-Susteren en Sittard-Geleen geraadpleegd om een betere inschatting te kunnen maken van nut en noodzaak van dergelijke projecten / initiatieven.

3. Verantwoording

Gedeputeerde Staten zullen jaarlijks aan Provinciale Staten verantwoording afleggen over de feitelijke besteding van de herbestemde middelen (€ 7,5 mln. en € 5 mln.). Daarbij wordt de eventuele vertrouwelijkheid van de betreffende projecten en initiatieven in acht genomen.

Indien sprake is van financieel of politiek significante projecten, worden Provinciale Staten tussentijds, middels mededelingen portefeuillehouder, geïnformeerd. Hiermee blijft de inzet van middelen transparant en toetsbaar en blijft het budgetrecht van Provinciale Staten geborgd.

Bijlage: Toelichting 'defensie technologie cluster'

Wat is een 'deftech cluster'?

Een 'deftech cluster' is een **netwerk van industriespelers, kennisinstellingen en andere stakeholders** (waaronder Defensie en mogelijk provincie en gemeenten) dat werkt aan de innovatie, ontwikkeling en productie van *dual use* Defensie Technologie:

- Industriespelers omvatten een divers palet aan bedrijven — van grote technologie- en maakbedrijven tot MBK en start/scale-ups — die een centrale rol spelen in de innovatie en productie van *dual use* Deftech-producten
- Kennisinstellingen leiden talent op, verrichten onderzoek en bieden kennis, onderzoekssamenwerkingen, labs, en faciliteiten aan voor co-innovatie met bedrijven en eindgebruikers
- Andere stakeholders, zoals:
 - Overheden kunnen een orkestrerende en faciliterende rol spelen door belangrijke randvoorwaarden te bieden voor nieuwe bedrijven en kennisinstellingen zoals vestigingsvoorwaarden, financiering, netwerkvorming, en vergunningen
 - Defensie kan als actief betrokken zijn in een Deftech ecosysteem als tester, eindgebruiker, en afnemer van producten

Een 'deftech cluster' vervult een **centrale rol in moderne deftech R&D en productie**, kan een bijdrage leveren aan economische waardecreatie, werkgelegenheid en aan Europese veiligheid:

- Europa beschikt over een groeiend aantal (10+) nationale 'deftech cluster's'⁷ in verschillende vormen, aangevuld met multinationale programma's zoals de NAVO DIANA accelerator⁸. Deze ecosystemen verschillen onderling in technologische focus, industriële capaciteit en vorm van samenwerking met Defensie
- De defensie-industrie heeft een hoog ROI-profiel: elke €1 aan defensiegerelateerde maakindustrie levert naar schatting⁹ €1,5 tot €1,7 aan economische waarde op. Voor investeringen in Defensie-R&D gericht op 'doorbraaktechnologieën' wordt een hogere ROI geraamd³, namelijk tussen €8,1 en €9,4
- Daarnaast neemt de vraag naar deftech-technologieën toe in Europa, onder andere geformaliseerd door Europese strategieën zoals de European Defence Industrial Strategy (EDIS), gericht op de toekomstbestendigheid van Europese innovatie en het opschalen van productiecapaciteit in Defensie. Deze bredere Europese ontwikkeling creëert een gunstig klimaat voor regio's die een 'deftech cluster' willen ontwikkelen

Waarom is Limburg een relevante regio voor een 'deftech cluster'?

Limburg is sterk gepositioneerd voor het vormen en verder uitbouwen van een 'deftech cluster', vanwege de aanwezigheid van diverse onderdelen van een cluster in de regio:

- VDL beschikt over een grote productiefaciliteit waar momenteel de productie van defensie gerelateerde producten wordt opgeschaald. Daarnaast biedt de nu nog onbenutte capaciteit, ruimte voor nieuwe bedrijven om gebruik te maken van bestaande hoogwaardige productie-infrastructuur
- Limburg telt circa 120.000 mkb-bedrijven (8-10% van de totale mkb-bedrijven in Nederland), van zzp'ers tot middelgrote bedrijven. Daarnaast biedt de nabijheid van de Brainport-regio Eindhoven toegang tot een ecosysteem van technologiegerichte mkb-bedrijven, waarvan de kennis en capaciteiten ook voor Deftech-toepassingen benut kunnen worden

⁷ Bijvoorbeeld SAFE Cluster Zuid-Frankrijk, CenSeC (Centre for Defense, Space & Security) Denemarken en Security Network Cluster München

⁸ <https://www.diana.nato.int/>

⁹ Erken, H.P.G., M. Every en W. Remmen (2025) *The economic returns on defense R&D*. Rabobank Rapport, 15 januari.

- Er zijn relevante kennisinstellingen, zoals Brightlands Smart Service Campus, die zich richten op digitale technologieën en AI, en Brightlands Chemelot Campus, die over expertise in materialen en composieten beschikt
- Defensie heeft één van haar zes MINDbases gevestigd op de Chemelot Campus, met een focus op slimme materialen. De MINDbase Campus is een innovatiehub waar Defensie samen met kennisinstellingen en bedrijven technologie ontwikkelt, test en toepast. Andere MINDbase-campussen in Nederland — waaronder de locaties in Brainport en Delft — bieden ook mogelijkheden voor samenwerking, gezamenlijke R&D en kennisdeling binnen het nationale Defensie-innovatienetwerk
- In Limburg zijn ongeveer 3.000 militairen gestationeerd op diverse Defensie- en NAVO-locaties, wat een mogelijkheid biedt voor directe interactie met de eindgebruiker. Zo is het NAVO Joint Force Command (JFC) in Brunssum gevestigd, van waaruit de verdediging van de oostflank van Europa wordt aangestuurd. Daarnaast zijn het oefenterrein Weerterheide en de bijbehorende kazerne opnieuw in gebruik genomen, waarmee de regio mogelijk beschikt over concrete faciliteiten voor test-, validatie- en trainingsactiviteiten.

De afgelopen periode zijn in Limburg feitelijk al verschillende concrete stappen gezet richting de ontwikkeling van een 'deftech cluster' vanuit industrie en kennisinstellingen:

- VDL is gestart met productie van drones, UGV's en *high-density* batterijen voor Defensie (zoals hierboven beschreven), wat een direct industrieel ankerpunt creëert in de regio. Daarnaast heeft de fabriek resterende capaciteit voor ontwikkeling en productie van Deftech-gerelateerde producten
- Regionale kennisinstellingen (Brightlands-campussen) en Limburgse Ontwikkelings- en Investeringsmaatschappij (LIOF) hebben een gezamenlijke propositie voorgelegd aan Defensie om effectief en langdurig samen te werken aan het versterken van de capaciteitsontwikkeling van Defensie en het verdienvermogen van de regio
- Onderwijsinstellingen, Defensie en de Provincie Limburg hebben een intentieverklaring ondertekend om hun samenwerking rondom de opleiding en instroom van jongeren richting Defensie te versterken. Er is inmiddels al een niveau 4-opleiding tot Dronespecialist gestart.

Rollen die de provincie kan spelen ter ondersteuning van de verdere ontwikkeling van een 'deftech cluster'

Om een 'deftech cluster' verder te ontwikkelen en uit te bouwen, kan aandacht worden besteed aan verschillende samenhangende benaderingen, zoals:

- 1) aantrekken van innovatieve bedrijven;
- 2) opbouwen van nieuwe deftech-bedrijvigheid;
- 3) versterken van talent- en kennisontwikkeling.

In de context van andere innovatieclusters kan de Provincie Limburg verschillende rollen op zich nemen:

- **Financieren:** De provincie kan gericht kapitaal inzetten om de ontwikkeling van het 'deftech cluster' te versterken. Voorbeelden hiervan zijn directe financiering van initiatieven (bijvoorbeeld via investeringsfondsen, subsidies of ondersteuning van incubators/accelerators) en/of financiering van cluster-infrastructuurkosten om partijen in het cluster bijeen te brengen en samenwerking te bevorderen
- **Faciliteren:** De provincie kan de positieve randvoorwaarden creëren voor bedrijven en kennisinstellingen om zich te vestigen en/of op te schalen (bijvoorbeeld vergunningen versnellen, labs/ruimtes/gebouwen beschikbaar stellen)
- **Coördineren en netwerken:** De provincie kan een verbindende rol vervullen door partijen bij elkaar te brengen, gezamenlijke doelstellingen te formuleren en samenwerkingen te versnellen.

Bijvoorbeeld door het organiseren van netwerkbijeenkomsten en internationale fora – waardoor de provincie zich kan positioneren binnen Deftech

Mogelijke acties om deftech cluster te ontwikkelen

(De bedragen betreffen indicatieve kostenramingen over een periode van drie jaar.)

- **Aanstellen van kwartiermakers**, die de opdracht krijgen om op eigen initiatief partijen te verbinden, knelpunten te signaleren, en regionale samenwerkingen op te starten en/of uit te bouwen (EUR 1.5 - 2.0 miljoen¹⁰)
- **Organiseren van evenementen en fora** om de regio te positioneren als relevante regio op het gebied van *dual use* deftech (EUR 0.5 - 1.0 miljoen¹¹)
- **Bouwen van een virtuele innovatiehub** door samenwerkingen te starten en/of verder uit te bouwen tussen bedrijven, kennisinstellingen, en overheden. Bijvoorbeeld: nauwe samenwerkingen tussen kennisinstellingen en defensie-industrie op gebied van *dual use* deftech-ontwikkeling of het uitbouwen van talent- en opleidingsprogramma's (tussen industrie, kennisinstellingen en overheid) om de arbeidsvraag te vervullen (EUR 0.5 – 1.0 miljoen¹²)
- **Oprichten van een deftech-accelerator voor startups** om bedrijvigheid en ondernemerschap aan te trekken naar de regio (EUR 7.5 - 12.5 miljoen¹³)
- **Bevorderen van vestigingsklimaat** om industrie aan te trekken, bijvoorbeeld door financiering ter beschikking te stellen, zoals een vestigingssubsidie (EUR 10.0 - 15.0 miljoen¹⁴) of het beschikbaar stellen van fysieke faciliteiten zoals gebouwen, werkruimtes, labs aan bedrijven (EUR 5.0 - 10.0 miljoen¹⁵)

Bovenstaande voorbeelden van mogelijke acties zijn uitsluitend vermeld om een beeld te geven van zaken die de vorming van een deftech cluster kunnen bevorderen en zijn gebaseerd op ervaringen elders. Genoemde opties zijn niet bedoeld als concrete voorstellen om de 'herbestemde middelen VDL' die voor de herpositionering van de VDL-site in Born bedoeld zijn op in te zetten.

Onderstaande moties en mededelingen zijn relevant om te betrekken aangezien er inmiddels een directe link is tussen de VDL site te Born en de Limburg Defensie Agenda. Deze zijn daarom meegenomen in de totstandkoming van voorliggend afwegingskader:

- [Motie 3271 Goossen c.s. inzake Versnel de Defensieketen in Limburg. Limburg - iBabs Publieksporaal](#)
- [Mededeling portefeuillehouder inzake samenwerking ministerie van Defensie en VDL Groep, brief gedeputeerde Satijn van 21-3-2025 \(GS DOC-00765113\)](#)
- [Mededeling portefeuillehouder inzake herbestemming middelen VDL Nedcar, brief gedeputeerde Satijn van 7-10-2025 \(GS DOC-00836840\)](#)

¹⁰ Over 3 jaar 2-3 kwartiermakers inclusief ondersteunende staf en faciliteiten.

¹¹ Over 3 jaar 2 evenementen per jaar met oplopend aantal participanten (100-500) en kosten per jaar (EUR 50-250 duizend).

¹² Over 3 jaar platform en website kosten, ondersteunend personeel, marketing en overige kosten.

¹³ Over 3 jaar EUR 100 duizend subsidie per start-up, oplopend aantal participanten per jaar (~25 in jaar 1 tot ~45 in jaar 3) en aanvullend budget voor overige administratiekosten, begeleiding van start-ups, faciliteiten en evenementen.

¹⁴ Over 3 jaar subsidie van EUR 50-80 duizend voor 100-200 ondernemers die zich in de regio vestigen (vergelijkbaar met andere vestigingssubsidies).

¹⁵ Over 3 jaar financieel ondersteunen van bouwen (EUR 4-8 miljoen) of huren (EUR 1-2 miljoen) van faciliteiten voor gebruik door 100-200 ondernemers.